

V I Lenin

Brev till Sylvia Pankhurst

Till kamrat Sylvia Pankhurst i London

Den 28 augusti 1919

Kära kamrat! Först igår fick jag Ert brev av den 16 juli 1919. Jag är ytterst tacksam mot Er för informationen om England och skall försöka tillmötesgå Er begäran, dvs besvara Er fråga.

Jag betvivlar inte alls att många arbetare som hör till de bästa, hederligaste och uppriktigt revolutionära företrädarna för proletariatet är fientliga till parlamentarismen och till allt deltagande i parlamentet. Ju äldre den kapitalistiska kulturen och den borgerliga demokratin i ett givet land är, desto begripligare är detta, eftersom bourgeoisin i gamla parlamentariska länder utmärkt väl har lärt sig att hyckla och på tusentals sätt lura folket, varvid den utger den borgerliga parlamentarismen för att vara ”demokrati i allmänhet” eller ”ren demokrati” o d, skickligt döljer parlamentets miljoner trådar till börsen och till kapitalisterna, utnyttjar den köpta, bestickliga pressen och med alla medel utövar penningens makt, kapitalets makt.

Det råder inget tvivel om att Kommunistiska internationalen och de enskilda ländernas kommunistiska partier skulle begå ett ohjälpligt misstag, om de från sig stötte bort de arbetare som är för sovjetmakt men inte går med på att delta i den parlamentariska kampen. Ställer man frågan i dess allmänna form, teoretiskt, så är det just detta program, dvs kampen för sovjetmakt, för sovjetrepublik, som kan förena och nu obetingat måste förena alla uppriktiga, hederliga revolutionärer ur arbetarnas krets. Ett mycket stort antal anarkistiska arbetare håller nu på att bli de uppriktigaste anhängare av sovjetmakt, och just detta bevisar att de är våra bästa kamrater och vänner, de bästa revolutionärer, som var fiender till marxismen genom missförstånd eller rättare sagt inte genom missförstånd utan på grund av att den förhärskande officiella socialismen under Andra internationals epok (1889-1914) svek marxismen, hemföll åt opportunism och förvanskade Marx' revolutionära lära i allmänhet och hans teori om lärdomarna av Pariskommunen 1871 i synnerhet. Jag har skrivit utförligt om detta i min bok ”Stat och revolution” och skall därför inte uppehålla mig mer vid denna fråga.

Hur skall man göra om i ett givet land de som till sina övertygelser och sin beredvillighet att föra revolutionär kamp är kommunister och uppriktiga anhängare av sovjetmakt (”sovjetsystem” som ickeryssar ibland säger), men inte kan ena sig på grund av meningsskiljaktigheter i frågan om deltagande i parlamentet?

Jag skulle anse att en sådan meningsskiljaktighet är oväsentlig just nu, eftersom kampen för sovjetmakt är proletariatets politiska kamp i dess högsta, mest medvetna, mest revolutionära form. Det är bättre att vara tillsammans med de revolutionära arbetarna, när de tar miste i någon partiell eller sekundär fråga, än med de ”officiella” socialisterna eller socialdemokraterna, om dessa inte är uppriktiga, ståndaktiga revolutionärer, inte vill eller inte förmår bedriva revolutionärt arbete bland arbetarmassorna men i denna delfråga följer en riktig taktik tillsammans med oss. Och frågan om parlamentarismen är nu en partiell, sekundär fråga. Rosa Luxemburg och Karl Liebknecht gjorde enligt min mening rätt, när de försvarade ett deltagande i valen till det borgerliga tyska parlamentet, till den konstituerande ”nationalförsamlingen” på spartakisternas januarikonferens 1919 *mot* majoriteten på denna konferens. Men självfallet gjorde de ännu mer rätt när de föredrog att stanna kvar i det kommunistiska partiet, som gjorde ett partiellt misstag, framför att följa sådana direkta förrädare mot socialismen som Scheidemann och hans parti eller sådana lakejsjälur, doktrinärer, ynkyggar, viljelösa hantlangare åt bourgeoisin och reformister i praktiken som Kautsky, Haase, Däumig och hela detta ”parti” av tyska ”oavhängiga”.

Personligen är jag övertygad om att Englands revolutionära arbetare gör fel när de avstår från att delta i parlamentsvalen, men det är bättre att begå detta misstag än att fördröja bildandet av ett stort kommunistiskt arbetarparti i England, bestående av alla de av Er uppräknade riktningarna och elementen, som sympatiserar med bolsjevismen och uppriktigt stöder sovjetrepubliken. Om det exempelvis inom BSP finnes uppriktiga bolsjeviker, som på grund av avvikande åsikter i frågan om deltagande i parlamentet skulle vägra att genast i ett kommunistiskt parti gå samman med strömningarna nr 4, nr 6 och nr 7, så skulle dessa bolsjeviker enligt min mening göra ett tusenfalt större misstag än det är att felaktigt avstå från valen till det borgerliga engelska parlamentet. När jag säger detta förutsätter jag självfallet att strömningarna 4, 6 och 7 sammantagna verkligen är förbundna med arbetarnas *massa* och inte *enbart* utgör små grupper av intellektuella, vilket ofta är fallet i England. Särskilt viktiga i detta avseende är sannolikt Workers Committees och Shop Stewards, som måste antas vara nära förbundna med *massorna*.

Oupplösliga förbindelser med arbetarnas massa, förmåga att ständigt agitera inom den, delta i varje strejk, reagera på massans alla krav – detta är det viktigaste för ett kommunistiskt parti, särskilt i ett land som England, där hittills (liksom för övrigt i alla andra imperialistiska länder) företrädesvis ett tunt toppskikt av arbetare, företrädare för arbetararistokratin, mestadels genomgående och hopplöst fördärvade av reformism och fångna i borgerliga och imperialistiska fördomar har deltagit i den socialistiska rörelsen och överhuvudtaget i arbetarrörelsen. Om inte detta skikt bekämpas, om inte all auktoritet de åtnjuter bland arbetarna förstörs, om inte massorna övertygas om att detta skikt är totalt borgerligt fördärvat, kan det inte ens bli tal om någon seriös kommunistisk arbetarrörelse. Detta gäller England liksom Frankrike, Amerika och Tyskland.

De revolutionära arbetare, som gör parlamentarismen till mittpunkten i sina attacker, har helt rätt såtillvida att dessa attacker är ett uttryck för ett principiellt förnekande av den borgerliga parlamentarismen och den borgerliga demokratin. Sovjetmakt, sovjetrepublik – det är vad arbetarrevolutionen har satt i den borgerliga demokratins ställe, det är formen för övergången från kapitalism till socialism, det är formen för proletariats diktatur. Och kritiken av parlamentarismen är inte bara legitim och nödvändig såsom motivering för övergång till sovjetmakt, utan också helt riktig såsom medvetenhet om parlamentarismens historiska villkorlighet och begränsning, om dess samband med kapitalismen och endast med kapitalismen, om dess (parlamentarismens) progressiva karaktär jämfört med medeltiden och *reaktionära karaktär jämfört med sovjetmakten*.

Men parlamentarismens kritiker i Europa och Amerika, när de tillhör anarkisterna eller anarkosyndikalisterna, har mycket ofta fel, såtillvida att de avvisar *allt deltagande* i val och i parlamentarisk verksamhet. Här är det helt enkelt bristen på revolutionär erfarenhet som gör sig gällande. Vi ryssar har upplevt två stora revolutioner under det 20:e århundradet och vet mycket väl, vilken betydelse parlamentarismen kan ha och de facto har i revolutionära tider överhuvudtaget och *omedelbart under en revolution i synnerhet*. De borgerliga parlamenten måste undanröjas och ersättas med sovjetinstitutioner. Härom råder inget tvivel. Nu, efter erfarenheterna i Ryssland, Ungern, Tyskland och andra länder, råder det inget tvivel om att detta *obetingat kommer att ske* under den proletära revolutionen. Att systematiskt förbereda arbetarmassorna för detta, att för dem i förväg klargöra sovjetmaktens betydelse, propagera och agitera för den – allt detta är därför en *obetingad* skyldighet för den arbetare som vill vara revolutionär i handling. Men vi ryssar agerade också på den parlamentariska arenan när vi fullgjorde *denna* uppgift. I den tsaristiska, förfälskade godsägarduman förmådde våra företrädare bedriva revolutionär och republikansk propaganda. På samma sätt kan och måste *sovjetpropaganda bedrivas* i de borgerliga parlamenten, inifrån dem.

I det ena eller andra parlamentariska landet är det kanske inte lätt att genast uppnå detta. Men det är en annan fråga. Vi måste verka för att de revolutionära arbetarna i alla länder skall behärska denna riktiga taktik. Och om ett arbetarparti verkligen är *revolutionärt*, om det verkligen är ett *arbetarparti* (dvs förbundet med massorna, med de arbetande människornas flertal, med proletariatets *undre skikt* och inte bara med dess toppskikt), om det verkligen är ett *parti*, dvs en fast, starkt sammanhållen *organisation av det revolutionära avantgardet*, vilken förmår att på alla möjliga sätt bedriva revolutionärt arbete bland massorna, då kommer ett sådant parti säkert att kunna handskas med *sina egna* parlamentsledamöter, göra dem till verkliga revolutionära propagandister som Karl Liebknecht och inte till opportunister, till sådana som demoraliserar proletariatet med borgerliga metoder, borgerliga vanor, borgerliga idéer, borgerlig principlöshet.

Om det inte skulle lyckas att uppnå detta i England genast, om det dessutom visade sig vara helt omöjligt att ena sovjetmaktens anhängare i England på grund av skilda åsikter om parlamentarismen och endast på grund härav, så skulle jag anse det vara ett nyttigt steg framåt, mot fullständig enighet, att omedelbart bilda *två* kommunistiska partier, dvs två partier som är för en övergång från borgerlig parlamentarism till sovjetmakt. Må så vara att det ena av dessa partier förespråkar deltagande i det borgerliga parlamentet, medan det andra avvisar det; denna åsiktsskillnad är nu så oväsentlig att det förnuftigaste vore att inte splittra sig på grund av den. Men även två sådana partiers samtidiga existens skulle vara ett väldigt framsteg jämfört med den nuvarande situationen, skulle med all sannolikhet vara en övergång till fullständig enhet och snar seger för kommunismen.

Sovjetmakten i Ryssland har genom nästan två års erfarenheter redan visat, att proletariatets diktatur är möjlig *till och med* i ett bondeland och genom att bygga upp en stark armé (det bästa beviset på organisation och ordning) är kapabel att hålla stånd under otroligt, oerhört svåra förhållanden.

Sovjetmakten har gjort mer: den har redan moraliskt segrat *i hela* världen, ty arbetarmassorna överallt, även om de bara får veta brottstycken av sanningen om sovjetmakten, även om de får höra tusentals och miljontals lögnaktiga berättelser om sovjetmakten, *är redan för sovjetmakten*. Proletariatet över hela världen har redan förstått att denna makt är de arbetande människornas makt, att endast den är räddningen från kapitalismen, från kapitalets ok, från kriget mellan imperialisterna, att endast den leder till bestående fred.

Just därför är det möjligt, att enskilda sovjetrepubliker besegras av imperialisterna, men omöjligt att besegra proletariatets världsomfattande sovjetrörelse.

Med kommunistisk hälsning

N Lenin

P.S. Följande klipp ur ryska tidningar ger Er ett exempel på vår information om England.

”London 25 augusti (via Beloostrov). Köpenhamnstidningen Berlingske tidendes london-korrespondent telegraferar den 3 augusti d å med anledning av bolsjevikrörelsen i Ryssland: ‘De senaste dagarnas strejker och avslöjandena nyligen har rubbat engelsmännens övertygelse att deras land är oemottagligt för bolsjevismen. För närvarande diskuterar tidningarna livligt denna fråga, medan administrationen gör alla ansträngningar för att påvisa att en ‘sammansvärjning’ existerat ganska länge och haft som mål varken mer eller mindre än att störta den rådande systemet. Den engelska polisen har arresterat en revolutionär byrå, som enligt vad tidningarna försäkrat hade både pengar och vapen till förfogande. ‘Times’ publicerar innehållet i vissa dokument, som påträffats hos de arresterade. De innehåller ett fullständigt revolutionsprogram, enligt vilket hela bourgeoisin skall avväpnas; för arbetar- och rödarmistdeputerades sovjeter skall vapen och ammunition anskaffas och en Röd armé bildas; alla statliga befattningar skall besättas med arbetare. Vidare planerades att inrätta en revolutionsdomstol för politiska brottslingar och personer som gjort sig

skyldiga till grym behandling av fångar. Alla livsmedel skulle konfiskeras. Parlamentet och andra organ för den allmänna självstyrelsen skulle upplösas och revolutionära sovjeter inrättas i deras ställe. Arbetsdagen skulle begränsas till sex timmar och lägsta veckolönen höjas till 7 pund. Statsskulderna liksom alla övriga skulder skulle annulleras. Alla banker, industri- och handelsföretag samt transportmedel skulle förklaras nationaliserade.”

Stämmer detta, så måste jag till de engelska imperialisterna och kapitalisterna genom deras organ, världens rikaste tidning, ”Times”, framföra min värdsammaste erkänsla och tacksamhet för den utmärkta propagandan för bolsjevismen. Fortsätt i samma anda, herrarna från ”Times”, ni leder på ett utmärkt sätt England till bolsjevismens seger!

Publicerat i september 1919 i tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional* nr 5

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 39, s 160-166